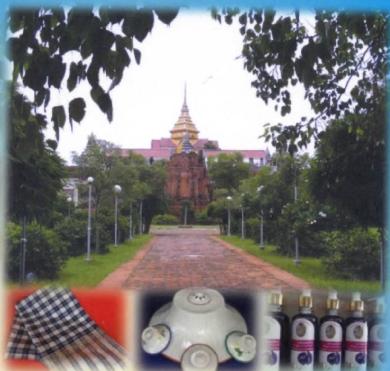
ขายเขียยกรุยเท่า

เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

พระนครศรีอยุธยา - บางปะหัน - นครหลวง - ภาซี บางปะอิน - บางไทร - เสนา - บางซ้าย พระนครศรีอยุธยา - บางบาล - ผักไห่

โครงการนำทุนทางวัฒนธรรมมาเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คณะทำงานจัดทำหนังสือ "ท่องเที่ยวกรุงเก่า เล่าเรื่องวัฒนธรรม"

ที่ปริกษา

นางสาวอัจฉรา อ่อนจันทร์ นางจุริพร ชันติ วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน

คณะทำงาน

นายจารุภัทร์ ธิมัมพร
นายธเนศ วิระสัย
ว่าที่ร้อยครีสุรัติ อิ่มเอิบธรรม
นางอนงค์ อนันตรัตนสุข
นางพรผจง พรหมทอง
นางสุจิตรา คงมงคล
นางเสาวนีย์ อิทธิเคชากร
นางบุญสม เพชรน้อย
นางสาววรรณทิพย์ กุคำใส
นางนฤติ น้อยศิริ
นางวิภาวรรณ เทียมปาน
นางสาวศิริวรรณ สุ่นสกูล
นางรณิตา สัมฤทธิ์โพธิ์ทอง

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ
นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

ข้าราชการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำนำ

วัฒนธรรม เป็นเรื่องสำคัญในการคำรงรักษาความเป็นชาติ ซึ่ง
ประเทศไทยมีวิวัฒนาการ ในการสร้างสรรค์วัฒนธรรมมาเป็นเวลายาวนาน มีเอกลักษณ์
ที่มีลักษณะเค่นแตกต่างจากสังคมอื่นหลายอย่าง เช่น การมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
มีหลักธรรมของศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ มีอักษรไทยและภาษาไทย มีประเพณีไทย
ซึ่งแสดงถึงชีวิตของคนไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน นอกจากนี้ วัฒนธรรมยังเป็นปัจจัย
หลักสำหรับการคำรงชีวิตมนุษย์ ได้แก่ เครื่องนุ่งห่ม อาหาร ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค
ทำให้คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย

กระทรวงวัฒนธรรม ได้มีแนวคิดที่จะนำทุนทางวัฒนธรรมเพื่อเพิ่ม
มูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และแนะนำสินค้า
ทางวัฒนธรรม ๕ กลุ่ม ได้แก่ อาหาร,เครื่องดื่ม,ผ้า/เครื่องแต่งกาย,ของใช้/ของตกแต่ง/
ของที่ระลึก และสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร เพื่อส่งเสริมให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
ซึ่งประกอบด้วย ภูมิปัญญาและวิถิวัฒนธรรมไทย อันเป็นเอกลักษณ์และมีความ
หลากหลายทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นเสน่ห์ของท้องถิ่น

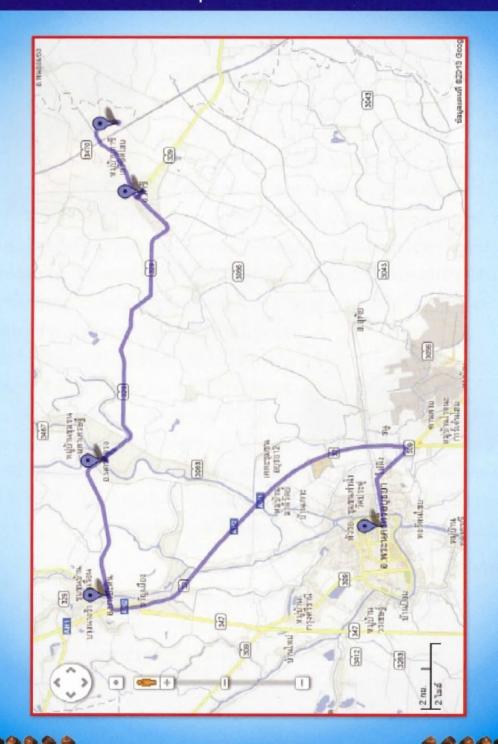
เพื่อเป็นการอำนวยความสะควกให้กับประชาชนนักท่องเที่ยว ตลอคจน ผู้สนใจสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจึงได้จัดพิมพ์ "ท่องเที่ยวกรุงเก่า เล่าเรื่องวัฒนธรรม" เป็นหนังสือเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยรวบรวมเส้นทาง ๓ เส้นทาง ที่แนะนำกลุ่มสินค้าทางวัฒนธรรมไว้ ๕ กลุ่ม พร้อมปฏิทินประจำปี่ต้าน ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม มารวมไว้ในหนังสือเล่มนี้ ด้วยหวังว่าจะเป็นประโยชน์ ต่อผู้ที่ได้ศึกษาหาความรู้ และเป็นข้อมูลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่อไป

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศร<mark>ิอยุธยา</mark>

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
เส้นทางที่ ๑	
อำเภอพระนครศรีอยุธยา	ിബ
อำเภอบางปะทัน	2
อำเภอนครหลวง	6
อำเภอภาชิ	രെ
เส้นทางที่ ๒	ണെ
อำเภอบางปะอิน	ଚ୍ୟ
อำเภอบางไทร	ബെ
อำเภอเสนา	ଉଟ
อำเภอบางซ้าย	മ്പര
เส้นทางที่ ๓	മെണ
อำเภอพระนครศรีอยุธยา	lo d
อำเภอบางบาล	ിലന
อำเภอผักไห่	ണണ
ปฏิทินกิจกรรมศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมประจำปี	
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ണഭ

เส้นทางที่ ๑ พระนครศริอยุธยา - บางปะทัน - นครหลวง - ภาชิ

พระนครศริอยุธยา

วิหารพระมงคลบพิตร

วิหารพระมงคลบพิตร ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของวัด พระศรี่สรรเพี่ชญ์ ภายในประติษฐาน "พระมงคลบพิตร" หรือหลวงพ่อพระมงคลบพิตร พระคู่บ้านคู่เมืองอยุธยา เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นบุลำริด ปางมารวิชัยชนาดใหญ่ ลงรักปิดทอง ก่ออิฐเป็นแกน หน้าตักกว้าง ๔ วาเศษ สร้างขึ้นในสมัยพระชัยราชาธิราช เดิมอยู่ทางทิศตะวันออก นอกพระราชวังหลวงตรงบริเวณที่เคยเป็นวัดชิเชียง พระเจ้า

ทรงธรรมโปรดให้ชะลอมาไว้ทางค้านตะวันตก สถานที่ซึ่งประดิษฐานอยู่ในปัจจุบันและ โปรดให้ก่อมณฑปสวมไว้ ต่อมาในแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าเสือเกิดฟ้าผ่ายอดมณฑป พระมงคลบพิตร เศียรพระพุทธรูปหักลง จึงทรงพระกรุณาโปรดให้รื้อมาสร้างใหม่

แปลงเป็นพระวิหารแทน จนสมัยพระเจ้าอยู่หัว บรมโกศได้มีการบูรณะครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่ง วิหาร พระมงคลบพิตรถูกเผาทำลาย ในคราวเสียกรุงศรี อยุธยา ปี พ.ศ.๒๓๑๐ ในสมัยรัชกาลที่ ๕ พระยาโบราณราชธานินทร์ สมุหเทศาภิบาลมณฑล

กรุงเก่าได้ทำการบูรณะต่อพระกรขวาและพระเมาฬิ ปัจจุบันองค์พระมงคลบพิตรได้รับ การบูรณะปิดทองสวยงามเป็นสง่า โดยมูลนิธิวิหารพระมงคลบพิตร จึงนับได้ว่า พระมงคลบพิตรเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสิริมงคลที่สำคัญของอยุธยา

เครื่องดื่มสมุนไพร

นางยุภาพร เงินแถบ ผู้นำชุมชนสวนสมเด็จฯ บ้านเลขที่ ๑๑๔/๓๑ หมู่ ๔ ตำบลประศูชิย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โทรศัพท์ ๐๘-๕๑๕๗-๑๕๓๗ ได้จัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรของชุมชนสวนสมเด็จฯ ขึ้น เพื่อทำน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ได้แก่ น้ำใบบัวบก น้ำใบเตย น้ำกระเจี๊ยบ น้ำเก็กฮวย น้ำสัม น้ำสตอเบอรี่ เป็นตัน

ต่อมาได้ขึ้นทะเบียนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ประเภทเครื่องดื่ม ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพระนครศรีอยุธยา มิสมาชิกในกลุ่ม ประมาณ ๑๐ กว่าคน สามารถติดต่อซื้อเครื่องดื่มสมุนไพรดังกล่าวได้ดังนี้

- -คลากเจ้าพรหม เวลา ๐๖.๐๐-๑๒๐๐ น.
- -ตลาคนักหน้าองค์การโทรศัพท์อยุธยา เวลา ๑๖.๐๐-๒๑.๐๐ น.
- -คลาคนัคหน้าวังจันทรเกษม เวลา ๑๖.๐๐-๒๑.๐๐ น.
- -ตลาดนัคโรงเหล้าอยุธยา เวลา ๑๕.๓๐-๑๙.๐๐ น.

ปลาตะเพียนใบลาน

จากภูมิปัญญาเกี่ยวกับการเลี้ยงลูก-หลาน และความเชื่อว่าปลาตะเพียนเป็น สัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ ทำให้เกิดจินตนาการเป็นงานจักสาน โดยใช้วัสดุจาก ท้องถิ่น เช่น ใบมะพร้าว ใบตอง และใบตาล มาคิดประดิษฐ์เลี่ยนแบบธรรมชาติ เป็นภูป ปลาตะเพียนขนาดต่าง ๆ แล้วนำมาร้อยเรียงเป็นพวงระย้า ที่เห็นคุ้นตากันมาช้านาน ต่อมานำใบลานเป็นวัสดุหลักแทน เนื่องจากมีความคงทนมากกว่า และพัฒนาภูปแบบ เป็นสินค้า และของที่ระลึก ที่เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ผู้คน ส่วนใหญ่ "เมื่อคิดถึงอยุธยา ต้องนึกถึงปลาตะเพียน"

โรติสายไหม

โรติสายไหม เป็นขนมชนิดหนึ่งที่ใช้รับประทานเป็นอาหารว่าง เป็นสินค้าพื้นเมืองของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่บรรดาเหล่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เมื่อได้มาเยือน จะต้องชื้อกลับไปเป็นของฝากให้กับญาติและเพื่อน ๆ โรติสายไหม มีส่วนประกอบอยู่ ๒ ส่วนคือ ส่วนที่เป็นแผ่นแป้ง และส่วนที่เป็นไส้หรือสายไหม ซึ่งชาวมุสลิมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจะมีฝีมือในการทำโรติสายไหมเป็นอย่างมาก

นักท่องเที่ยวสามารถหาซื้อโรติสายไหมได้บริเวณถนนหน้าโรงพยาบาลพระนคร-ศรีอยุธยา ซึ่งมีจำหน่ายเป็นจำนวนหลายร้านสามารถเลือกซื้อได้ตามชอบ

กาญจนาสมุนไพรไทย

กาญจนาสมุนไพรไทย ตั้งอยู่ที่หมู่ ๗ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นสถานที่ผลิตและจำหน่ายแชมพู คริ่มนวคผม คริ่มอาบน้ำ โลชั่นบำรุงผิว สบู่ ซึ่งผลิตจากสมุนไพรหลายชนิด เช่น ดอกอัญชัน ชิง มะกรูด ตะไคร้ ฯลฯ นอกจากนี้ยังผลิตคริมบำรุงผิว เชรั่มบำรุงผิว คริ่มกันแดด น้ำมันตะไคร้ไล่ยุง

สนใจสามารถติดต่อได้ที่กาญจนาสมุนไพรไทย คุณกาญจนา อิศรพันธ์ ๔/๒ หมู่ ๗ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โทรศัพท์

บางปะหัน

งอบ

งอบเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่เก่าแก่และขึ้นชื่อของ อำเภอบางปะหัน โดยเฉพาะที่ตำบลบางนางร้า อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จนมีคำกล่าวว่า "งอบบางนางร้า ปลาวาสุกรี" งอบทำกันมานานจนหาที่เริ่มทำที่แน่ชัดไม่ได้

การทำงอบจะทำกันทั่วไป โดยเฉพาะที่ตำบลบางนางร้าเป็นตำบลที่ทำงอบมากที่สุด นอกจากนั้นมีกระจัดกระจายทำอยู่ในตำบลอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียง ได้แก่ ตำบลตานิม ตำบลบางเพลิง ตำบลขวัญเมือง ตำบลบางปะหัน ตำบลบ้านลี่ ตำบลบางเดื่อ

งอบเป็นหัตถกรรมที่ทำขึ้นให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นที่เป็นสังคมเกษตรกรรม ตำบลบางนางร้า อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นับเป็นแหล่งผลิตงอบ ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ชาวบ้านตำบลบางนางร้าจะมีอาชีพรอง คือ ทำส่วนประกอบ ของงอบใบลาน เพื่อนำไปประกอบงอบและส่งออกจำหน่ายในท้องตลาด

ศาลพระภูมิและศาลเจ้าที่ทรงไทย

ตามธรรมเนียมไทยบ้านทุกหลังจะต้องมีศาลพระภูมิ หลังจากทำพิธิปลูกเรือนเสร็จ
ก็จะทำพิธิยกศาลพระภูมิด้วย ทั้งนี้เพราะถือกันว่า พระภูมิเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำบ้าน
มีเทวาอารักษ์ ผู้คอยปกปักรักษาคนในบ้านให้อยู่เย็นเป็นสุข มีความเจริญรุ่งเรือง
แคล้วคลาดปลอดภัยจากภยันตรายทั้งหลายทั้งปวง โดยผู้เป็นเจ้าของบ้านจะต้องทำการ
เช่นสรวงบูชาด้วยความเคารพ พระภูมิจึงจะให้ความคุ้มครอง แต่หากกระทำในสิ่งตรงกันข้าม
คือไม่ให้ความเคารพ พระภูมิก็อาจจะให้โทษ โดยคลบันดาลให้เกิดทุกข์ภัยได้เช่นกัน

ศาลพระภูมิ ศาลเจ้าที่ เป็นอีกผลิตภัณฑ์หนึ่ง ที่ผู้ประกอบการบ้านทรงไทย ตำบลโพธิ์สามค้น อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นำไม้สักที่เหลือเศษ จากการทำบ้านทรงไทย มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า เพิ่มรายได้ โดยนำภูมิปัญญา ทางช่างฝีมือ "การปรุงเรือนไทย" ที่มีอยู่ มาย่อส่วน ได้อย่างประณิตงคงาม

นครหลวง

ปราสาทนครหลวง

ปราสาทนครหลวง ตั้งอยู่ที่หมู่ ๑ ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ได้รับการขึ้นทะเบียนโบราณสถาน ลักษณะของสถาปัตยกรรมเป็น องค์ปราสาท เป็นพุทธสถานจตุรมุขทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า มี ๓ ชั้น ชั้นที่ ๒ เป็นชุ้ม ระเบียงล้อมรอบ ชั้นบนมิมณฑปประดิษฐานพระพุทธบาทสี่รอย สร้างในสมัยสมเด็จ พระเจ้าปราสาทของ (ประมาณ พ.ศ. ๒๑๗๔)

โดยทรงโปรดให้ช่างไปถ่ายแบบมาจากปราสาทเมืองพระนครหลวง ประเทศ กัมพูชา เพื่อเป็นที่พักร้อนก่อนที่จะเสด็จไปนมัสการรอยพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ปราสาทนครหลวงสร้างไม่แล้วเสร็จในสมัยนั้น ค่อมาราวปี พ.ศ.๒๓๕๒ ตาปะขาวปิ่น ได้สร้าง วัดนศรหลวงขึ้น โดยเอาปราสาทนครหลวงเข้าไป ไว้ในเขตวัด และมีการสร้างพระพุทธบาทสิ่รอย ประดิษฐานไว้บนลานขั้นบนของปราสาท

วัดใหม่ขุมพล

วัคใหม่ชุมพล ตั้งอยู่ที่หมู่ ๒ ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัด พระนครศรีอยุธยา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย เป็นวัดเมื่อ พ.ศ.๒๓๕๒ ตามที่เล่าสืบ กันมาว่า พระเจ้าทรงธรรมเมื่อคราวเสด็จไปนมัสการพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ได้เสด็จ โดยทางชลมารค ประทับแรมบริเวณที่ตั้งวัดนครหลวง โปรดจัดสร้างพระตำหนัก ตรงบริเวณที่ตั้งวัดนครหลวง ส่วนบริเวณที่ดั้งวัดใหม่ชุมพล เป็นสถานที่พักแรมของ ข้าราชบริพาร ภายในวิหารมิภาพจิตรกรรมฝานนัง ฝีมือช่างชั้นครูสมัยอยุธยา

สิ่งสำคัญภายในวัด

๑. พระพุทธภูปทรงเครื่อง นาม "หลวงพ่อทรงธรรม" ประดิษฐานในวิหาร

๒. พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาคหน้าตัก กว้าง ๗๓ นิ้ว สูง ๙๕ นิ้ว

๓. พระประชานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย
 ขนาดหน้าดัก กว้าง ๒๓ นิ้ว สูง ๓๗ นิ้ว

- ๔. เจคีย์สมัยชยุธยา ลักษณะย่อมุมไม้สืบสอง
- &. จิตรกรรมฝานนังในวิหาร

กระยาสารท "มรคกไทย"

แหล่งผลิศกระยาสารทมรศกไทย ทั้งอยู่ที่ ๑๑๘ หมู่ ๖ ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนคร-ศรีอยุธยา โดยมีนายเอนก นางบุปผา เฉลียงคศ โทรศัพท์ ๐-๓๕๓๕-๙๙๙๗ มือถือ ๐๘-๑๒๗๔-๗๘๖๒ เป็นเจ้าของกิจการ

ในอดีตกระยาสารท เป็นอาหารที่ทำในฤดูสารท แต่ปัจจุบันมีการแข่งขันกัน มากขึ้น เพราะมีคนนิยมรับประทานขนมกระยาสารทมากขึ้น เนื่องจากเป็นอาหารที่มี ประโยชน์ต่อสุขภาพ และแต่ละร้านก็มีรูปลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัย สวยงาม ต่างจากเดิม เพื่อเป็นการจูงใจผู้บริโภคให้มีความสนใจมากขึ้น

ลักษณะเด่นของกระยาสารทมรดกไทย

กระยาสารทมรคกไทยจะกรอบมีรสชาติอร่อยไม่หวานเกินไป และลักษณะเด่น อีกอย่างจะเป็นส่วนของวัตถุดิบ เช่น ถั่วต้องเลือกเมล็คที่สมบูรณ์ ข้าวเม่า เมื่อกั่วแล้ว ต้องมาเก็บเมล็คที่ไหม้ออก แล้วมาชัดให้สะอาค งากั่วต้องกั่วให้เหลืองน่ารับประทาน มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อจะทำให้ผลิตภัณฑ์สามารถเก็บรักษาไว้ได้นาน

พิพิธภัณฑ์หัตถกรรมอรัญญิก

สูนย์ส่งเสริมศิลปาชิพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) หรือ ศ.ศ.ป. ได้ริเริ่ม คำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในปี ๒๕๕๕ เช่น การเชื่อมโยงเครือข่ายหมู่บ้านมิด เมืองเซกิ จังหวัดกิฟุ ประเทศญี่ปุ่น จัดแสดง และ ส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของสมาชิก ในงานแสดงสินค้าต่าง ๆ ของ ศ.ศ.ป. มอบเกี่ยรติบัตรเชิดชูครูข่าง สนับสนุนผู้เชี่ยวชาญ ร่วมจัดประชาคม ช่วยบริหารจัดการทุนทางวัฒนธรรมและเสน่ห์แห่งอรัญญิก เพื่อนำไป พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และแบรนด์ใหม่ ๆ ร่วมมือกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะท้องถิ่นจัดทำ พิพิธภัณฑ์หัดถกรรมอรัญญิก หรือสูนย์การเรียนรู้ ซึ่งตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสืบทอดภูมิปัญญา และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเข้าสู่หมู่บ้าน โดยมีพิธิเปิดอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๘๘ กันยายน ๒๕๕๕๕

จึงขอเชิญชวนนักท่องเที่ยวและผู้สนใจ เยี่ยมชม "พิพิธภัณฑ์หัตถกรรมอรัญญิก" เพื่อร่วมสนับสนุนภูมิปัญญาเชิงวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าของไทยให้คงอยู่ ร่วมอนุรักษ์และ สืบทอดงานศิลปหัตถกรรมและช่างฝีมืออรัญญิก ค่อยอดภูมิปัญญา อันจะนำมาซึ่ง การสร้างอาชีพและรายได้ อย่างยั่งยืนให้กับชุมชนต่อไป

<u>มีคอรัญญิกและเครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร</u>

ทั้งเก่สมัยรัชกาลที่ ๒ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ชาวลาวเวี่ยงขันทน์ให้ชพยพมา ทั้งถิ่นฐาน ชยู่บริเวณบ้านต้นโพธิ์ และบ้านไผ่หนอง (ปัจจุบัน คือ พื้นที่ หมู่ที่ ๖ และ หมู่ที่ ๗ ตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา) ชาวลาวที่พากัน ชพยพมาส่วนใหญ่มือาชิพทางช่าง มีช่างตีเหล็ก กับช่างทำทอง เหตุที่เลือกหมู่บ้านต้นโพธิ์ และบ้านไผ่หนอง เป็นที่ตั้งถิ่นฐานเพราะมิแหล่งวัดถุดิบที่สมบูรณ์ คือ มิไม้ไผ่ขึ้นอยู่ อย่างหนาแน่น มิหนองน้ำ และสภาพพื้นที่ถูกโอบด้วยคุ้งน้ำของแม่น้ำปาลักจนมิสภาพ เกือบคล้ายกับเกาะขนาดใหญ่ ซึ่งไม้ไผ่เป็นวัสดุที่สำคัญในการสร้างบ้านพักอาศัย ทำต้ามมิด ด้ามค้อน และด้ามพะเนิน (คืออุปกรณ์คล้ายค้อนใช้ในการติเหล็ก) และใช้เผาเป็นถ่าน เพื่อเผาเหล็กให้ความร้อนสูงมากกว่าถ่านธรรมดา ไม่แดกเป็นลูกไฟ การคมนาคมทางน้ำ ก็สะดวกเนื่องจากแม่น้ำปาสักไหลผ่าน ข้าวปลาก็อุดมสมบูรณ์

ที่มาของชื่อเสียงของมีคอรัญญิก

ในสมัยนั้นเมื่อผลิคมิคได้ก็ไม่ได้มีช่องทางการชายมากนัก ส่วนใหญ่ก็จะนำไปขาย หมู่บ้านใกล้เคียง หรือแหล่งชุมชนที่มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า ชาวบ้านได้นำมิคที่ ผลิศได้ไปขายโรงบ่อน อยู่ที่บ้านอรัญญิก ตำบลปากท่า อำเภอท่าเรือ เมื่อคนซื้อไปใช้ เห็นว่ามิคุณภาพดิ จึงบอกกันต่อ ๆ มาว่าซื้อมาจากบ้านอรัญญิก จึงเรียกกันติดปาก กันต่อมาจนถึงปัจจุบันในชื่อ มิคอรัญญิก

ลักษณะเด่นของมิดอรัญญิก

ช่างทำมิดอรัญญิก ขึ้นชื่อได้ว่าเป็นผู้มีความชำนาญในการตีเหล็กเป็นอย่างมาก ขั้นตอนการทำมิดทุกขั้นตอน ต้องใช้ความรู้ ทักษะ และความชำนาญเฉพาะตัว ตั้งแต่การ เลือกวัสดุ เช่น เหล็ก ถ่านที่ใช้ในการเผามิด การเผาเหล็กที่ใต้อุณหภูมิพอเหมาะที่จะทำการ ตีขึ้นภูป (หลาบ) หรือ (ซ้ำ) หรือการใช้ค้อนติเนื้อเหล็กที่เป็นภูปแล้วให้เรียบเป็นมันมิเนื้อแน่น (ไห่) การแต่งให้ได้รูปเล่มที่สวยงาม การทำคมให้เหมาะสมกับชนิดการใช้งานของมิด และ การชุบคมให้แข็งซึ่งเป็นสูตรลับและภูมิปัญญาที่สืบทอดและพัฒนากันมา บางชนิดสามารถ ใช้พื้นตะปูชาดโดยคมมิตไม่มีรอยบิ่นเลย

จากผลิตภัณฑ์ "มิตอรัญญิก" ที่ติจากเหล็กเมื่ออดีต มีความโดดเด่นด้านคุณภาพ ความเซึ่งแรง ทนทาน จนมีชื่อเสียงทั้งในและต่างประเทศ ปัจจุบันได้มีการพัฒนามาเป็น อุปกรณ์หรูคู่โต๊ะอาหาร โดยเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารทุกประเภท ทำจาก Stainless Steel เน้นการผลิตด้วยมือ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ต่อยอดจากภูมิปัญญาของช่างฝีมือด้านการติ่มิด ถ่ายทอดลวดลาย ศิลปะความงดงามผ่านแง่มุมประวัติศาสตร์ บวกคุณภาพผลิตภัณฑ์ "เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร" จึงเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

ภาชิ่

ย้าขาวม้าบ้านหนองเครื่อบุญ

ในสมัยรัชกาลที่ ๓ มีคนลาวเวียงได้อพยพมาตั้งถิ่นฐาน อยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ครั้นเมื่อเกิดสงครามทำให้ประชาชน ชาดแคลนเครื่องนุ่งห่ม ชาวบ้านจึงคิดคันวิธีผลิตผ้าขึ้นมาใช้เอง โดยเอาดอกฝ้ายมาปั่นให้เป็นเส้นด้ายแล้วนำมาทอเป็นผืนผ้าเรียก ชื่อต่าง ๆ ตามลักษณะการใช้ ต่อมามีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ ในการทอผ้า ทำให้การทอผ้าตัวยมือมีความสำคัญลดน้อยลง

พ.ศ. ๒๕๓๕ ทางส่วนราชการ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอภาซิ และสำนักงาน พัฒนาชุมชนอำเภอภาซิ ได้ส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มแม่บ้านให้จัดตั้งกลุ่มทอผ้าไหมชื้น

ที่บ้านหนองเครือบุญ หมู่ ๖ คำบลหนองน้ำใส ได้ประสานงานไปยังสำนักพระราชวัง สวนจิตรลดา ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินินาถ ทางสำนักพระราชวังจึงได้จัดส่ง ครูมาสอนทอผ้าไหม จนสมาชิกของกลุ่มมีความรู้ ความสามารถในการทอผ้าไหมมากขึ้น

ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๔๒ กลุ่มทอผ้าได้คิดเอาความรู้ จากการทอผ้าไหมมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบลวดลายผ้า ตามสมัยนิยมจนเป็นที่ยอมรับและรู้จักทั่วไป ปัจจุบันมี นางพิสมัย ชอกคุลย์ เป็นประธานกลุ่ม นอกจากจะทอ ผ้าขาวม้าแล้วยังนำมาตัดเป็นเสื้อสำเร็จรูป เย็บเป็นกระเป๋า หมวก ตุ๊กตา ย่าม โดยจำหน่ายผ้าขาวม้า ชิ้นละ ๒๐๐-๓๕๐ บาท เสื้อสำเร็จรูป ตัวละ ๔๐๐ - ๑,๐๐๐ บาท ชิ้นอยู่กับขนาดและรูปแบบ กระเป๋า ใบละ ๒๐-๑๙๙ บาท ชิ้นอยู่กับขนาดและรูปแบบ

เส้นทางที่ 🗠 บางปะอิน – บางไทร – เสนา – บางซ้าย

บางปะอิน

พระราชวังบางปะอิน

พระราชวังบางปะอิน มีประวัติความเป็นมาตามพระราชพงศาวดารครั้งกรุงศรี
อยุธยาว่า พระเจ้าปราสาททองหรือพระศรีสรรเพี่ชญีที่ ๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้สร้างพระราชวังแห่งนี้ขึ้นบนเกาะบ้านเลน ในลำน้ำเจ้าพระยา พระเจ้าปราสาททอง
เป็นพระราชโอรสของสมเด็จพระเอกาทศรถประสูติแต่หญิงสาวชาวบ้าน ซึ่งพระองค์ทรงพบ
เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินโดยเรือพระที่นั่งแล้วเกิดสมลงตรงเกาะบางปะอิน เมื่อพระเจ้า
ปราสาททองขึ้นครองราชย์ในปี พ.ศ.๒๑๗๓ ต่อมาในปี พ.ศ.๒๑๗๕ จิ๋งทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดขึ้นวัดหนึ่งบนเกาะบางปะอิน ตรงบริเวณเคหสถานเดิมของ
พระมารดา พระราชทานชื่อว่า "วัดชุมพลนิกายาราม" และให้ขุดสระน้ำสร้างพระราชนิเวศน์
สถานขึ้นกลางเกาะ เป็นที่สำหรับเสด็จประพาส และสร้างพระที่นั่งองค์หนึ่งขึ้นริมสระน้ำ
พระราชทานนามว่า พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพยอาสน์ และคงรกร้างและทรุดโทรมไปแต่ครั้ง
เสียกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ.๒๓๑๐

พระราชวังบางปะอิน ได้รับการบูรณะฟื้นฟูขึ้นอีกครั้งในสมัยรัชกาลที่ ๔ แห่ง กรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระที่นั่งองค์หนึ่งสำหรับเป็นที่ประทับ มีเรือนแถวสำหรับฝ่ายในและมีพลับพลา ริบน้ำ

ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ & พระองค์ ทรงโปรคที่จะประพาสพระราชวังบางปะอินอยู่เสมอ ค้วยทรงปรารภว่าเป็นเกาะกลางน้ำ เงียบสงบ ร่มรื่น และเคยเป็นที่ประทับประพาสของสมเด็จพระบรมชนกนาถมาก่อน จึงทรง พระกรุณาโปรคเกล้าฯ ให้สร้างพระที่นั่งและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ขึ้น พระราชวังบางปะอิน แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ เขคพระราชฐานชั้นนอก และเขคพระราชฐานชั้นใน

เขตพระราชทานขึ้นนอก ประกอบด้วย หอเหมมณเฑียรเทวราช สภาคารราชประยูร พระที่บั่งไกศวรรย์ทิพย์อาสน์ และพระที่บั่งวโรภาษพิมาน

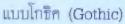

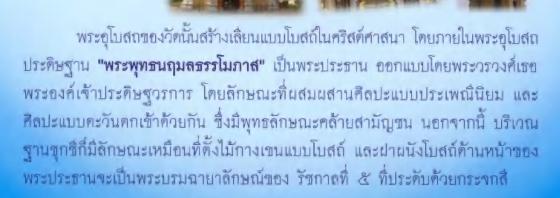
เชตพระราชทานชั้นใน ประกอบด้วย พระที่นั่งอุทยานภูมิเสถียร พระที่นั่งเวหาศจำรูญ หอวิฑูรทัศนา พระตำหนักฝ่ายใน อนุสาวริย์ ๒ แห่ง คือ อนุสาวริย์สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมาริรัตน์ และอนุสาวริย์ราชานุสรณ์

วัดบิเวศกรรมประวัติ

วัคนิเวศธรรมประวัติราชวรวิหาร เป็นพระอารามหลวงขั้นเอก ชนิคราชวรวิหาร ตั้งอยู่ที่ คำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นวัดในสังกัด คณะสงฆ์ธรรมยุต สร้างขึ้นโดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อทรงใช้เป็น สถานที่สำหรับบำเพ็ญพระราชกุศล เมื่อเสด็จแปรพระราชฐานมาประทับที่พระราชวัง บางปะอิน โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างเลี่ยนแบบโบสถ์ฝรั่ง เป็นศิลปะตะวันตก

นอกจากนี้ภายในบริเวณวัดจะมีสุสานสวนหิน ดิสกุลอนุสรณ์ พิพิธภัณฑ์รัชกาลที่ ๕ โรงเรียนพระปริยัติ เรือนหม่อมเจิม เรือนหม่อมลำดวน ประภาคาร ฯลฯ

สมุนไพรอายุวัฒนะ

ยาสมุนไพรอายุวัฒนะ ของผู้ใหญ่ลำพูน พรรณไวย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ & คำบลเกาะเกิด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สืบทอดคำรายาสมุนไพร มาจากบรรพบุรุษ โดยทำเพื่อรับประทานเองในครอบครัว แต่ในช่วงหลังไม่ได้ทำรับประทาน เนื่องจากวิธีการทำมีหลายขึ้นตอนและยุ่งยาก ต่อมาผู้ใหญ่ลำพูนได้ป่วยเป็นโรคภูมิแพ้ ได้รับประทานยาดังกล่าว แล้วมีอาการดีขึ้น ร่างกายเข็งแรง จึงทำให้ประชาชนทั่วไป สนใจและซื้อไปรับประทานจากปากต่อปากทำให้ยาสมุนไพรดังกล่าวเป็นที่รู้จักอย่าง แพร่หลาย ปัจจุบัน ได้ปรับปรุงสถานที่ผลิตให้เป็นไปตามข้อกำหนดของ อย. (องค์การ อาหารและยา) และพัฒนาคุณภาพ มีเภสัชกรแผนโบราณควบคุมการผลิต อิกทั้งได้จด ทะเบียนอนุสิทธิบัตรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเรียบร้อยแล้ว

สรรพคุณ เป็นสมุนไพรบำรุงธาตุของร่างกายให้สมคุล บรรเทาอาการโรคภูมิแพ้
หอบหืด ปวดศีรษะ นอนไม่หลับ ปวดขา ปวดเข่า โรคเก๊า มือเท้าชา ริคสิควง เลือคลม
ไม่ดี รอบเดือนมาไม่ปกติ ตกชาวและปวดท้องประจำเดือน เบาหวาน ทำให้ระบบ
ขับถ่ายดี สามารถรับประทานได้ในขณะที่ร่างกายอยู่ในภาวะปกติ เมื่อรับประทาน
สมุนไพรนี้เป็นประจำ จะทำให้ผิวพรรณเปล่งปลั่ง มีน้ำมีนวล ช่วยลดสิวฝ้า ผลิตภัณฑ์
อื่น ๆ เช่น ลูกประคบสมุนไพร นวดแผนไทย โฮมสเตย์ เป็นต้น

สนใจสามารถดิดต่อ ผู้ใหญ่ลำพูน พรรณไวย โทรศัพท์ ๐-๓๕๗๐-๒๖๗๔

บางไทร

ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

สูนย์ศิลปาชีพบางไทร แต่เดิมบริเวณที่ตั้งเป็นศูนย์ศิลปาชีพบางไทรนี้เป็นที่ทำการเกษตรของราษฎรที่อาศัยอยู่บริเวณนั้น ซึ่งเป็นที่ดินอยู่ในเขต รับผิดชอบของสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม ต่อมาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินินาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายธานินทร์ กรัยวิเชียร

รองประชานกรรมการ มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชี้พฯ สรรหาที่คินที่ใกล้เคียงกับพระราชวัง บางปะอิน จัดตั้งศูนย์ศิลปาชี้พ เพื่อช่วยเหลือราษฎรด้วยการส่งเสริมอาชีพเป็นรายได้ พิเศษให้แก่ครอบครัว ชาวนา ชาวไร่ และผู้มีรายได้น้อย โดยถ่ายทอดวิชาความรู้ เกี่ยวกับอุตสาหกรรมในครัวเรือน และการประติษฐ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านต่าง ๆ จาก ทุกภาคของประเทศไทย

ภายในศูนย์ศิลปาชิพบางไทร ประกอบไปด้วยสถานที่น่าสนใจหลายแห่ง อาทิเช่น

- ศาลาพระมิ่งขวัญ ขั้นล่างจำหน่ายผลิตภัณฑ์
   ของศูนย์ ชั้นบนจัดแสดงเป็นนิทรรศการ
- 🗠 หมู่บ้านคิลปาชี่พ ประกอบด้วย หมู่บ้านภาคกลาง หมู่บ้านภาคเหนือ หมู่บ้านภาคใต้ และหมู่บ้านภาคอิสาน
- ๓. วังปลา
- ๔. สวนนก
- ๕. ท่าเรือชัยยุทธ

แตงเมล่อน แตงแคนตาลูป

คุณสุวิทย์ ไครโชค เริ่มทคลองปลูกครั้งแรกในปี ๒๕๒๘ ที่คำบลสนามขีย อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๑๐๐ ต้น

เป็นพันธุ์ sun lady ผิวสีขาวเหลือง เนื้อสีส้ม ปีถัดมาขยาย การปลูกเป็นการค้าและเพิ่มจำนวนพันธุ์มากขึ้น มีแคนตาลูป

พันธุ์ Hi Line จากสหรัฐอเมริกาและพันธุ์ Honey World จากได้หวัน ปี ๒๕๓๔ เริ่มตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกแคนตาลูป เนื่องจาก คุณสุวิทย์ ไตรโชค ได้ถ่ายทอด เทคโนโลยีการปลูกให้กับเกษตร ในหลายจังหวัด ทำการตลาดขายส่งในซูเปอร์มาร์เกต หลายแห่ง ในปี ๒๕๓๗ กลุ่มเกษตรกรมีสมาชิกมากขึ้นจึงตั้ง Brand "Thai Fresh" ขึ้น และเริ่มผลิตพันธุ์ Musk melon ซึ่งเป็นพันธุ์จากประเทศญี่ปุ่น ในช่วงปี ๒๕๓๘ – ๒๕๕๑ ได้มีผลิตส่งผู้ส่งออก Modern Trade สายการบิน โรงแรม ร้านอาหาร และ ร้านค้าปลีก ภายใต้ Brand "Thai Fresh" และ "Navita" สนใจติดต่อ คุณสุวิทย์ ไตรโชค โทรศัพท์ ๑๘-๑๘๑๘-๑๒๓๓

วัดหน้าต่างนอก

วัดหน้าต่างนอก ตั้งอยู่หมู่ ๒ คำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศริอยุธยา สร้างขึ้นสมัยปลายกรุงศริอยุธยา ประมาณ พ.ศ.๒๓๐๐ โดยหลวงปู่เณร
เหตุที่ชื่อวัดหน้าต่างนอก กองทัพพม่าที่ยกทัพมาติกรุงศริอยุธยา ตั้งค่ายใกล้กับสะพาน
สีกุก ทางกองทัพกรุงศริอยุธยาให้ทหารหน่วยสอดแนมมาคูว่าข้าศึกจะเคลื่อนทัพไป
ทางไหน โดยให้ดูด้วยการเปิดหน้าต่าง หน้าต่างนอก หมายถึง ทางนอกทุ่งซึ่งกี่คือที่ตั้ง
วัดหน้าต่างนอก

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในวัดหน้าต่างนอกที่ผู้คนนิยมมากราบไหว้ขอพร คือ รูปหล่อ หลวงพ่อจง อดิตเจ้าอาวาสวัดหน้าต่างนอกและหลวงพ่อพุทธนิมิต ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือ

เสนา

วัดบางนมโค

วัดบางนมโค ตั้งอยู่ที่หมู่ ๒ ตำบลบางนมโค อำเภอ เสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สร้างขึ้นประมาณ พ.ศ. ๒๓๓๒ ชาวบ้านเรียกวัดหลวงพ่อปาน เนื่องจากเป็นวัดที่รุ่งเรืองสมัย หลวงพ่อปาน

สิ่งสำคัญภายในวัด

- พระประธานภายในพระอุโบสถ เป็นพระพุทธรูปปาง
   ประทานพรหล่อด้วยทองเหลือง
- 🗠 พระอุโบสถ ภายในมิภาพจิตรกรรมฝาผนังพุทธประวัติ
- ๓. รูปหล่อหลวงพ่อปาน
- เจคีย์แบบย่อมุมไม้สิบสอง สูงประมาณ ๒๘ เมตร เป็นที่บรรจุพระธาตุ และมีเจคีย์เล็กเป็นแบบทรงปรางค์
- ๕. วังปลาหน้าวัต

ตะกร้าสาน

"งานจักสานหรือเครื่องจักสาน" เป็นงานหัตถกรรมที่มีความเกี่ยวเนื่องกับวิถี ชีวิตชองคนไทยมาช้านาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิถีชีวิตคนในชนบท เพราะเป็นเครื่องใช้ ที่ทำได้ไม่ยาก มักใช้วัตถุดิบที่หาได้ในท้องถิ่น ปัจจุบันภูมิปัญญาด้านงานจักสาน ที่หมู่ ๓ ตำบลบ้านกระทุ่ม อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุชยา ได้นำภูมิปัญญาด้านการจักสาน คะกร้าหวายที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ ผนวกกับประสบการณ์ที่ได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้จากภูมิปัญญาแขนงต่าง ๆ มาพัฒนาเครื่องจักสานดั้งเดิมให้เป็นสินค้าร่วมสมัย สามารถนำไปเป็นของใช้ ของชำร่วย หรือของฝากที่มีคุณภาพ เพิ่มรายได้ให้ครัวเรือน และชุมชนอีกส่วนหนึ่งด้วย

ก๋วยเตี๋ยวไก่

ลำเนียง ก๋วยเติ๋ยวไก่ เป็นร้านก๋วยเติ๋ยวของนางสำเนียง เยิ่นร่มไทร

ชึ่งชายมาประมาณ ๑๕ ปี ตั้งอยู่ที่หมู่ ๕ ตำบลเจ้าเจ็ด อำเภอเสนา มีตั้งก๋วยเติ๋ยวหมู เย็นตาโฟ ก๋วยเติ๋ยวไก่ ผู้คนนิยมมารับประทานกันเป็นจำนวนมาก จุดเด่นของ ก๋วยเติ๋ยวอยู่ที่มีกลิ่นหอม รสชาติอร่อยขายในราคา

ชามละ ๑๕ บาท เปิดขายทุกวันตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๗.๐๐ น. นอกจากนี้ยังมีน้ำแข็งใส่ให้รับประทานตบท้ายก๋วยเตี๋ยวอีกตัวย

แขมพูสมุนไพรคอกอัญชันและว่านทางจระเช้

แชมพูสมุนไพรคอกอัญชันและว่านหางจระเข้
เป็นผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรแม่ทองใบ
ผลิตแชมพูสมุนไพรคอกอัญชันและว่านหางจระเข้ที่มี
กุณภาพดี โดยคุณสมบัติพิเศษของแชมพูใช้สระแล้ว จะรักษา
รากผมไม่ให้หลุดร่วง ทำให้เส้นผมคกคำเป็นเงางาม นุ่มสลวย
มิน้ำหนัก รักษาหนังศิรษะไม่ให้มีรังแค บำรุงเส้นผม

สนใจติดต่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรแม่ทองใบ หมู่ ๗ ตำบลรางจระเช้ อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โทรศัพท์ ഠ-๓๕๒๑-๗๑๙๗ มือถือ ഠ๘-๑๔๙๕-๒๔๗๘

บางซ้าย

เครื่องเบญจรงค์น้ำทอง

เบญจรงค์น้ำทอง เป็นเครื่องปั้นดินเผา วิธีการผลิตเริ่มจากการเตรียมติน การปั้นรูปแบบผลิตภัณฑ์แล้วนำไปผึ้งแคคให้แห้ง นำเข้าเคาเผา นำมาชุบเคลือบตัวย

น้ำยา นำไปเผาอีกแล้วนำมาเขียนลายตัวยน้ำทองและสื่ แล้วนำไปเผาอีกครั้ง ลักษณะเด่นของผลิตภัณฑ์ อยู่ที่ฝีมือ ความประณิตลวดลายสวยงาม มีหลากหลายผลิตภัณฑ์ เช่น ขันน้ำพานรอง โถใส่ข้าว ถ้วย ชุดน้ำชากาแฟ เป็นต้น

ราคาจำหน่าย มีราคาตั้งแต่ชิ้นละ ๔๕ บาท จนถึง ๓.๕๐๐ บาท สนใจสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ ติดต่อนายสมชาย เลิ่กสถิล ๖๑/๓ หมู่ ๓

คำบลเทพมงคล อำเภอบางซ้าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลิตภัณฑ์เบญจรงค์น้ำทองได้รับการคัดสรรเป็นสินค้า หนึ่งคำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ ๔ ดาว ระดับภาค เมื่อปี ๒๕๔๖ ระดับ ๕ ดาว ระดับภาค เมื่อปี ๒๕๔๗ ระดับ ๒ ดาว ระดับประเทศ เมื่อปี ๒๕๔๙

บ้านบิ้งกระสังช์ หมู่ที่ ๒ ตำบลเทพมงคล อำเภอบางซ้าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นชุมชนไทพวนที่ย้ายมาจากอำเภอบางปลาม้า
จังหวัดสุพรรณบุรี ชาวไทพวนนับเป็นชาวลาวกลุ่มหนึ่ง
แค่เดิมมีการทอผ้าไว้ใช้ในครัวเรือน ที่นิยมทอคือ ผ้าชิ่นไหม

ที่ชาวลาวนิยมนุ่ง คัวยสภาพทางเศรษฐกิจและความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะการแค่งกายจึงทำให้การทอผ้าชื่นลาวแบบกั้งเคิมสูญหายไป

ลูกหลานไทพวนบ้านบึงกระสังข์ เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาในกลุ่มชาติพันธุ์
จึงใต้ตั้งกลุ่มทอผ้าบ้านบึงกระสังข์ เพื่อฟื้นฟูและอนุรักษ์การทอผ้าแบบโบราณไว้มิให้
สูญหาย โดยเริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๘ โดยได้รับงบประมาณจากกรม
การศึกษานอกโรงเรียน ในขณะนั้นจัดอบรมการทอผ้า หลักสูตร ๑๐๐ ชั่วโมง โดยมื
นายสราวุฒิ สิทธิกูล อาจารย์ภาควิชาชื่ววิทยาประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยื
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก เป็นวิทยากรให้ความรู้ ปัจจุบัน
กลุ่มทอผ้าบ้านบึงกระสังช์ได้มีการทอผ้าลายผ้าขาวม้า ผ้าย้อมคราม ผ้าชื่นไหม สิที่ใช้
ย้อมนิยมใช้สิธรรมชาติจากเปลือกไม้

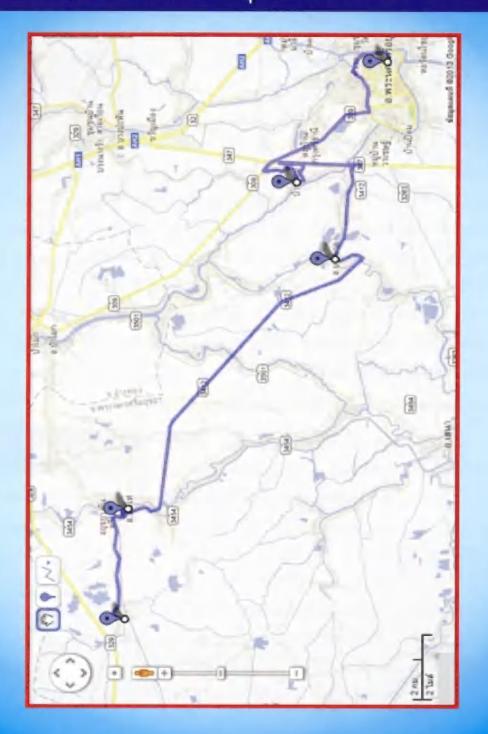
สถานที่ผลิตและจำหน่าย บ้านเลชที่ ๙๗ หมู่ ๒ ตำบลเทพมงคล อำเภอ บางซ้าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ติดต่อสอบถามได้ที่นางวรรณนภา มีนิล โทรศัพท์ ๐-๓๕๗๘-๑๐๘๗, ๐๘-๑๙๙๑-๙๕๓๑

เส้นทางที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา – บางบาล – ผักไห่

พระนครศรีอยุธยา

เจดีย์ภูเขาทอง

เจดีย์ภูเขาทอง ทั้งอยู่บริเวณวักภูเขาทองค้านหลัง พระบรมราชานุสาวริย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นเจกิย์ ใหญ่ก่ออิฐถือปูนแบบไทย สูง ๘๐ เมตร ตั้งอยู่บนฐาน ประทักษิณ ๔ ชั้น เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ฐานแต่ละชั้นที่ต่อ

จากชั้นที่ ๑ มิผนังย่อเหลี่ยม มิฐานบัวคว่ำสลับฐานหน้ากระคานเป็นชั้นชิ้นไป ตรงกลาง ฐานประทักษิณชั้นที่ ๔ เป็นอุโมงค์รูปโค้งเข้าไปในเจดีย์ เจดีย์องค์นี้สันนิษฐานว่าสร้างชิ้น โดยพระเจ้าบุเรงนองกษัตริย์พม่า เพื่อประกาศชัยชนะเหนือกรุงศรีอยุธยา แต่ทำได้เพียง รากฐานแล้วยกทัพกลับ ต่อมาสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงกอบกู้เอกราชคืนได้สำเร็จ จึงโปรดเกล้าให้สร้างเจดีย์แบบไทยไว้เหนือฐานแบบมอญและพม่า เจดีย์องค์นี้จึงมิ ลักษณะสถาปัตยกรรมสองแบบผสมกัน ต่อมาส่วนยอดเดิมได้หักพังลงมา สมเด็จ พระเจ้าอยู่หัวบรมโกศโปรดเกล้าฯ ให้ช่อมแชมชิ้นใหม่ และในปัจจุบันกรมศิลปากรได้ บูรณะใหม่โดยทาสีขาวทั้งองค์

พระบรมราชานุสาวริย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

พระบรมราชานุสาวริย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช.

สร้างขึ้นในพุทธศักราช ๒๕๓๓ เนื่องในโอกาสที่สมเด็จ

พระนเรศวรมหาราช ทรงครองราชย์สมบัติครบ ๕๐๐ ปี ณ ทุ่งภูเขาทอง อันเป็นพื้นที่ ค่อเนื่องกับทุ่งมะขามหย่องและจัดพื้นที่ ๆ เป็นแหล่งกักเกี่บน้ำเพื่อการเกษตรและบรรเทา อุทกภัยตามแนวพระราชดำริ

พระบรมราชานุสาวริย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช อยู่ด้านหน้าเจดีย์ภูเขาทอง มีลักษณะเป็นแบบจำลองเหตุการณ์ตอนทำสงครามกับพระเจ้าหงสาวดินันทบุเรง ที่ยกทัพ กษัตริย์ ๓ ทัพ มาตั้งล้อมกรุงศริอยุธยา เมื่อ พ.ศ.๒๑๒๔ ซึ่งการล้อมกรุงศริอยุธยา ครั้งนั้นอยู่หลายเดือนก็ไม่สามารถติกรุงศริอยุธยาได้ ทั้งไพร่พลก็เจ็บป่วยล้มตายลงไปทุกที กองทัพไทยก็ตั้งรับอย่างเข้มแข็ง พระเจ้าหงสาวดินันทบุเรงทรงท้อพระทัยก่อนจะยกทัพ กลับกรุงหงสาวดิ

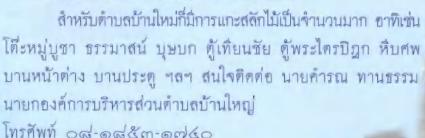

หมู่บ้านหัตถกรรมแกะสลักไม้ตำบลบ้านใหม่

การแกะสลักไม้ ถือว่าเป็นงานศิลปกรรมที่เก่าแก่ประเภทหนึ่ง
ซึ่งเชื่อกันว่ามีมาตั้งแต่สมัยโบราณ สำหรับการแกะสลักไม้ในประเทศไทย
แต่เดิมส่วนมากจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับศาสนาทั้งสิ้น เช่น งานแกะสลักไม้
ประกอบโบสถ์ วิหาร ศาลาวัค หอพระไตรปิฎก ตู้พระไตรปิฎก
พระเจคีย์ ฯลฯ ซึ่งมีการสรรค์สร้างอย่างสวยงามและปราณีตบรรจง
ปรากฏอยู่ทุกยุฅทุกสมัย ในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยมีช่างแกะสลัก
ที่มีนี้มือได้สร้างสรรค์ผลงานขึ้นมาเป็นจำนวนมาก

ทุ่งมะขามหย่อง

ทุ่งมะขามหย่อง ตั้งอยู่หมู่ ๓ คำบดบ้านใหม่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความ อำกัญทางประวัติศาสตร์ ในอดีตเป็นสมรภูมิรบระหว่างไทย กับพม่า เป็นโครงการที่จัดสร้างขึ้นตามพระราชดำริฯ

ชึ่งรัฐบาลและพสกนิกรชาวไทยได้ร่วมกันสร้างน้อมเกล้าฯ ถวายเพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินินาถ ในวาระมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๕ มีเนื้อที่ ๒๕๐ ไร่ ใช้เป็นอ่างเก็บน้ำ (แก้มลิง) จำนวน ๑๘๐ ไร่

มิความจุน้ำได้ถึง ๒,๑๐๐,๐๐๐ สูกบาศก์ เมตรเป็นพื้นที่ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นพื้นที่แก้ไขปัญหาน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก และในฤดูแล้ง จะนำน้ำที่กักเก็บไว้ให้เกษตรกรได้ใช้ในการเพาะปลูก เพื่อ พสกนิกรชาวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นที่ตั้งของ พระราชานุสาวริย์สมเด็จพระสุริโยทัยหล่อด้วยสำริด มิขนาด หนึ่งเท่าครึ่งขององค์จริงประทับบนหลังช้าง พระที่นั่ง ประดิษฐานอยู่บนเกาะเนินติน มิอ่างเก็บน้ำเป็นภูมิทัศน์ ประติมากรรมจำลองเล่าเรื่องความเป็นมาที่เกี่ยวซ้องกับ มหาวรกรรมขององค์สมเด็จพระสุริโยทัย

นอกจากเป็นสถานที่กักเกี่บน้ำแล้ว ภายในทุ่งมะขามหย่องยังเป็นสวนสาธารณะ ที่ประชาชนสามารถมาพักผ่อนและเพี่ยวชมความสวยงาม มีอาคารศูนย์แสดงและจำหน่าย สินค้าผลิตภัณฑ์พื้นบ้านและผลิตผลทางการเกษตร ส่วนขึ้น ๒ จัดแสดงเป็นหอจดหมายเหตุ ทุ่งมะขามหย่อง ผืนแผ่นดินแห่งพระมหากรุณาธิคุณ เปิดให้ชมฟรีทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

ชึ่งภายในหอจดหมายเหตุทุ่งมะชามหย่อง ท่านที่มาชมจะได้พบกับภาพ แห่งความปลาบปลี้มปิติ ตั้งแต่ขณะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนิน ออกจากโรงพยาบาลศิริราช ตลอดเล้นทางเสด็จจะมีภาพของพสกนิกรทุกหมู่เหล่าและ คณะสงฆ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ตั้งจุดเพื่อสวดเจริญชัยมงคลคาถา ในขณะที่ รถยนต์พระที่นั่งเสด็จผ่าน จำนวน ๘๕ จุด ของพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภายใน ห้องที่ ๒ ของอาคารยังได้จัดเป็นห้องนั่งชมวิติทัศน์เฉลิมพระเกียรติ และมุมชมวิวชื่งจะ มองเห็นศาลากลางน้ำที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จประทับเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕

บางบาล

วัดเสารง

วัดเสาธง ตั้งอยู่ที่หมู่ ๕ ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัด พระนครศรีอยุธยา สร้างขึ้นตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ราว พ.ศ.๒๒๘๗ ต่อมา ได้กลายเป็นวัดร้าง และได้รับการบูรณะขึ้นใหม่ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา

เมื่อประมาณ พ.ศ.โ๛โ๛๔ไ๛ จากการบอกเล่า
ต่อ ๆ กันมาเกี่ยวกับชื่อของวัด ว่าสมัยก่อน
เรือที่มาจากเมืองเหนือผ่านกรุงศรีอยุธยา จะต้อง
มีการตรวจคันสินค้าก่อนบริเวณวัดเสาธงจะเป็นต่าน
ตรวจสินค้า หากได้รับอนุญาตให้ผ่านได้จะมอบธง
ไปปักไว้ที่หัวเรือ จึงเรียกว่าวัดเสาธงมาจนทุกวันนี้

สิ่งสำคัญภายในวัดเสาธง

พระประธานในโบสถ์ ศิลปะสมัยอยุธยา มีนามว่า หลวงพ่อขาว ขาวพุทธ มากราบไหว้ขอพรทุกวัน เมื่อประสบผลสำเร็จ แก้บนด้วยละคร หรือหัวหมู

๒. หลวงพ่อพุทธนิมิต เป็นหลวงพ่อเสี่ยงทาย ผู้คนนิยมการเสี่ยงทายโดยจะ อธิษฐานว่าถ้าสำเร็จให้ยกขึ้น หรืออธิษฐานว่า ถ้าสำเร็จให้ยกไม่ขึ้น ก็ได้

๓. ศาลาการเปรียญใหม่ ๒ ขั้น ขั้นบนจะสวยงามมาก มีภาพจิตรกรรมฝาผนัง ให้ได้ศึกษาบอกเรื่องราวทางพุทธศาสนา

๔. เสาธงไท ชัยชนะแห่งชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นเสาธงธรรมจักรที่สูงที่สุด ในโลก ความสูง ๑๑๙ ศอก หรือ ๕๙.๕๐ เมตร

กลัวยตาก กลัวยอบแผ่น

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไทรน้อย หรือที่รู้จักกันในนามของกลุ่มแม่บ้านทรงสเปน มีชื่อเสียง ในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เช่น กล้วยตาก กล้วย<mark>อบแผ่น</mark> ผลไม้อบแห้งตามฤดูกาล ผลไม้หยี่ งาคั่ว สมุนไพรอบกรอบ หมี่กรอบ ฯลฯ การันดี

กุณภาพความอร่อยตัวยรางวัลกล้วยตากแชมป์
ประเทศไทยตำหรับโบราณดั้งเดิมของชาวกรุงเก่า
กลุ่มได้รับการสนับสนุนให้เป็นแหล่งเรียนรู้
เชิงวัฒนธรรมการทำอาหารไทยและการท่องเที่ยว
เชิงอนุรักษ์ มีบ้านรองรับผู้มาเยือนแบบโฮมสเตย์
พร้อมอาหาร และฝึกแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
กับกลุ่มแม่บ้าน

สนใจที่ผลิตและจำหน่าย ติดต่อกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไทรน้อย หมู่ ๗ ตำบลไทรน้อย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คุณสุนิย์ จันทร โทรศัพท์ ๑๘-๙๒๓๙-๘๙๖๖

จักสานไม้ใผ่

นายสมาน ธาริสิทธิ์ อยู่บ้านเลขที่ ๓๓ หมู่ ๕ คำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีสามารถในการจักสานไม้ไผ่ สานเครื่องใช้ เครื่องประดับตกแต่งได้ทุกรูปแบบ เป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ เช่น พัด ตะกร้า กระชอน กุ้ง กบ แมลง ฯลฯ ความสามารถเช่นนี้ มาจากการสังเกตรูปลักษณ์ชองจริง แล้วนำมาคิดค้นการสาน สิ่งเหล่านี้ขึ้นมา สร้างรายได้ให้กับครอบครัวเพิ่มขึ้น และยัง ได้รับเชิญเป็นวิทยากรในการอบรมเยาวชนจากสถาบันการศึกษา และกลุ่มแม่บ้านอีกด้วย โทรศัพท์ ๐-๓๕๓๐-๗๑๓๑

ทองม้วนกรุงศริ

เป็นผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชิพสะพานไทยพัฒนา เริ่มดำเนินการเมื่อปี ๒๕๔๒ เนื่องในช่วงนั้นเกิดภาวะเศรษฐกิจตกค่ำ ประชาชนในชุมชนว่างงาน จึงได้รวมตัวกัน ผลิตทองม้วน "ทองม้วนกรุงศริ" โดยเริ่มขายภายในชุมชน และส่งร้านศ้าภายในชุมชน และจังหวัด และมีผู้มารับซื้อเพื่อนำไปจำหน่ายต่อ เป็นของขวัญและของฝากจากอำเภอ

บางบาล จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ ใช้พืชสมุนไพรที่มีในท้องถิ่น เป็นส่วนผสม เช่น ตะไคร้ ใบมะกรูด ชิง พริกไทยดำ งาดำ ส่วนที่ใช้ผักเป็นส่วนผสม เช่น ใบเตย ต้นหอม ผักซี่ ฟักทอง เผือก กล้วยหอม สนใจติดต่อ คุณฉัดรวิมล รักษ์เลิศวงศ์ ๗๕/๒ หมู่ ๑ ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัด พระนครศรีอยุธยา โทรศัพท์ ๐-๓๕๗๒-๖๔๐๗

วัดพระชาว

วัดพระชาว ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ ตำบลพระชาว อำเภอบางบาล จังหวัดพระนคระทริยยุธยา สันนิษฐานว่าสร้างสมัยกรุงศรีอยุธยา พ.ศ.๒๕๔๐ ได้ทำการก่อสร้างอุโบสถหลังใหม่แทนหลังเดิมที่ชำรุดทรุดโทรม ก่อสร้างเสร็จปี พ.ศ.๒๕๔๕ ภายในอุโบสถยังมีภาพจิตรกรรมฝานนังแบบประเพณี เช่น พุทธประวัติ ไดรภูมิ มารผจญ ทศชาติ และภาพทวารบาล มีความวิจิตรสวยงามมาก

สิ่งสำคัญภายในวัด

๒. มณฑปลายรคน้ำ อัตตสันตมหาเถราจารย์ สร้างด้วยไม้สักทองทั้งหลัง ภายในแบ่งออกเป็น ๕ ห้อง กันด้วยฝาลูกฟัก เพดานประดับด้วยไม้แกะสลักปิดทอง รูปดอกบัวแบบต่าง ๆ รูปทรงของมณฑปมองจากภายนอก เป็นศิลปะสมัยกรุงศรีอยุธยาแบบประยุกต์ ภายในมณฑป เขียนภาพลายรคน้ำเป็นศิลปะสมัยกรุงศรีอยุธยา มีความ สวยงามมาก เป็นงานศิลปะที่แสดงถึงความวิจิตรของเส้น โดยมีวัสดุที่นำมาใช้ที่สำคัญคือ ทองคำเปลว และรัก นับวัน จะหาชมได้ยากมาก และยังเป็นที่ประดิษฐานศพของ หลวงปู่ทิม เกจิอาจารย์ชื่อดังของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นอกจากนี้ ยังมีพระโพธิสัตว์กวนอิม พญาเต่าเรือน พระแม่โพสพ วังปลา หน้าวัด

วัดไผ่ล้อม

วัคไผ่ล้อม ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา คำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรี อยุธยา บริเวณวัดล้อมรอบ ไปตัวยกอไม่ จึงได้ชื่อว่า วัดไผ่ล้อม ภายในวัดยังมือุโบสถที่สร้างใหม่ ที่สวยงาม ภายในประดิษฐานพระประธานและภาพจิตรกรรมฝาผนัง ที่สวยงามให้พุทธศาสนิกชนที่มาสักการะได้ศึกษาหาความรู้ รวมทั้ง อุทยานปลา ที่บริเวณด้านหน้าของวัดให้พุทธศาสนิกชนที่มาท่องเที่ยว ในวัดไผ่ล้อมได้พักผ่อนหย่อนใจ

วัดไผ่ล้อมมีพระเกจิชื่อพระสุนทรธรรมานุวัตร หรือที่รู้จักกัน ในนามของหลวงพ่อเอียด ซึ่งพุทธศาสนิกชนเลื่อมใสศรัทธามากราบ นมัสการเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง นอกจากการก่อสร้างถาวรวัตถุ มากมาย ท่านยังสร้างวัตถุมงคล ที่เป็นศิลป์ศักดิ์สิทธิ์และสวยงาม ที่บรรคาญาติโยมสาธุชนจักนำไปบูชาเป็นสิ่งรำลึก เพื่อความเป็น สิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัวอิกด้วย

์ ผักไห่

วัดโคกทอง

วัดโคกทอง ตั้งอยู่ที่หมู่ ๑๒ คำบลกุฎี อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สภาพทั่วไปของบริเวณดังกล่าว เป็นพื้นที่ราบลุ่ม แต่ด้วยในบริเวณดังกล่าวมีเนินอยู่โคกหนึ่ง เป็นที่สำหรับเลี้ยงวัวควายของชาวบ้านในบริเวณนั้น เมื่อปี พ.ศ.๒๓๗๐ ขณะที่สร้างวัด จึงตั้งชื่อวัดนี้ว่า วัดโคกทอง วัดโคกทองเป็นวัดที่มีความสวยงามมากวัดหนึ่งยิ่งในฤดูน้ำหลาก จะเหมือนวัดลอยอยู่ในน้ำ

สิ่งสำคัญภายในวัด

6. หลวงพ่อโด พระพุทธภูปเนื้อปูนปั้น ประติษฐานในอุโบสถหลังเก่าโดยมี เจตีย์เก่าแก่ที่สร้างคู่กับวัดประติษฐานเคียงคู่กัน กล่าวกันว่าหลวงพ่อโตมิความศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่เคารพสักการะของชาวบ้าน ผู้บนบานศาลกล่าวมักสำเร็จสมประสงค์นำประทัด มาแก้บนกันอยู่เสมอเพราะท่านชอบเสียงประทัดมาก

๒. พระพุทธซินราช พระประธานในพระอุโบสถหลังใหม่ จำลองพุทธลักษณะ จากจังหวัดพิษณุโลก มีความศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เคารพสักการะมากเช่นกัน

ส. รูปหล่อหลวงพ่อเชิญ พระเกจิชื่อดังของอำเภอผักไห่

วัดย่านอ่างทอง

วัคย่านอ่างทอง ตั้งอยู่ที่หมู่ ๖ คำบลบ้านใหญ่ อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนคร-ศรีอยุธยา ริมแม่น้ำน้อยฝั่งตะวันออก เดิมชื่อ "วัดจุฬาโลก" ก่อสร้างปรับปรุงในสมัย รัชกาลที่ ๓ โดยเจ้าอาวาสในสมัยนั้นชื่อพระธรรมไตรโลกฯ (น่วม) ซึ่งเป็นสหายกับ เจ้าอาวาสวัดโมลิโลก ธนบุริ

ในกาลครั้งนั้น พระธรรมไตรโลกฯ ได้มาเยี่ยมเจ้าอาวาสวัดโมสิโลก ธนบุรี
(พระพุทธโฆษาจารย์) และได้ขอร้องให้พระพุทธโฆษาจารย์ซึ่งสนิทสนมกับในหลวง
รัชกาลที่ ๓ และเจ้านายในวังหน้า ให้ไปช่วยก่อสร้างปรับปรุงวัดให้เหมือนอย่างวัดใน
พระนครที่ทำการก่อสร้างอยู่ในขณะนั้น ปรากฏว่าเจ้านายวังหน้าได้ส่งช่างหลวงขึ้นไป
ทำการก่อสร้างพระอุโบสถ พระวิหาร พระเจคีย์ และพระกำแพงแก้ว เป็นเขตพุทธาวาส
โดยขนทรัพย์สินสัมภาระและวัสดุก่อสร้างอันมีค่าไปจากพระนครเป็นส่วนใหญ่ ส่วนไม้
ก่อสร้างให้หัวเมืองเหนือส่งล่องลงมาให้ อิฐก่อสร้างเผาทำ ณ ที่นั้น แบบรูปพระวิหาร
ทำอย่างปราสาทพระเทพบิศรแต่ขนาดย่อม พระอุโบสถแบบรูปทำอย่างหอพระนาด
ในวัดพระแก้ว แต่ไม่ทำเฉลียงข้าง พระเจคีย์รอบพระวิหารแบบรูปทำอย่างเจคีย์รายของ
วัตราชโอรสาราม ธนบุรี กำแพงแก้วแบบรูปทำอย่างกำแพงแก้วของวัดพระแก้ววังหน้า
การก่อสร้างศาลาการเปรียญ กุฏสงฆ์ ได้รื้อเอาตำหนักของเจ้านายวังหน้า ถวายไปปลูก
ไว้เป็นสังฆาวาสจำนวนหลายหลัง ส่วนพระพุทธรูปในพระอุโบสถ และในพระวิหาร
จำนวนมากเป็นแบบสุโขทัย หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์เป็นของเก่าขนนำมาจากเมืองเหนือ
ในสมัยนั้น ปัจจุบันวัดย่านอ่างทองได้ขึ้นทะเบียนโบราณสถานของกรมศิลปากร

วัดดึกคชหิรัญศรัทธาราม

วัดตึกคชหิรัญศรัทธาราม ตั้งอยู่หมู่ ๗ ตำบลอมฤต อำเภอผักไห่ จังหวัด พระนครศรีอยุธยา พื้นที่ตั้งวัดเป็นที่ราบลุ่มอยู่ริมแม่น้ำน้อย วัดตึก เป็นคำเรียกของคนทั่วไป

ในอำเภอผักให่ ที่ได้ชื่อว่าวัดตึกนั้น เพราะก่อนที่จะมาเป็นวัด สถานที่ดั้งวัดแห่งนี้เดิม ผู้เป็นเจ้าของบ้านมีนามว่าหลวงอภัย เภตรา (ซ้าง) อดีตนายอำเภอผักให่ และนายอภัยเภตรา (เงิน) ได้สร้างบ้านเป็นตึกแบบเก๋งจิน (ประมาณ พ.ศ.๒๔๑๕) คนทั่วไปพากันเรียกว่า บ้านตึก ท่านทั้งสองได้ปกครองบ้านตึก เรื่อยมาจนถึง พ.ศ.๒๔๓๗ หลวงอภัยเภตรา (ซ้าง) ป่วยหนัก และรู้ตัวว่าคงจะมีชีวิตอยู่ใต้อีกไม่นาน จึงได้บริกษากับภรรยา เห็นว่าบรรดาบุตรธิดาชึ่งมีจำนวน ๑๒ คน คงจะไม่สามารถ ปกครองบ้านตึกนี้ได้ จึงเกิดศรัทธาพร้อมใจกันอุทิศบ้านตึก พร้อมที่ดิน จำนวน ๕ ไร่ ๓ งาน ๗๗ ตารางวา ยกให้ เป็นวัดเมื่อ พ.ศ.๒๔๓๗ วัดนี้จึงมีชื่อตามบ้านตึกนี้ว่า วัดตึก คำว่า "ศชหีรัญ" หรือ วัดตึกคชหีรัญ เป็นพระนามพระราชทาน จากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เมื่อคราวเสด็จพระราชดำเนินมาพระราชทานผ้าพระกฐินทั้วัดตึก นี้เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๔๕๑

นอกจากนี้บริเวณท่าน้ำหน้าวัดเป็นวังปลาแม่น้ำธรรมชาติ (แม่น้ำน้อย) มิปลา ขนาดใหญ่ เช่น ปลาสวาย ปลาแรต ปลาตะเพียน มารวมอยู่เป็นจำนวนมาก มีอาหารปลา จำหน่าย เป็นวังปลาที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมิปลา หลายชนิด

ข้านขนมสวย (บุญธรรม)

บ้านขนมสวย (บุญธรรม) โดยคุณแม่สงัด ปราศรี
ตั้งอยู่เลขที่ ๓๒/๑ หมู่ ๑ ตำบลลาคชิค อำเภอผักไห่
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ขนมที่ขึ้นชื่อคือ ขนมกงซึ่งเป็น
สัญลักษณ์อย่างหนึ่งของอำเภอผักไห่ ขายมานานกว่า ๔๐ ปี
จนเป็นที่รู้จักของคนในชุมชนและอำเภอใกล้เคียง

นอกจากขนมกงแล้วยังเป็นต้นตำหรับของกระยาสารท ที่อร่อยมากเจ้าหนึ่ง มีทั้งสูตรทั้งเดิม สูตรกรอบตามสมัยนิยม รวมทั้งขนมไทยนานาชนิด เช่น สามเกลอ วุ้นกรอบ เลอลัว ขนมปังกระเทียม และขนมขันหมาก

สนใจสามารถคิดต่อ คุณทัศนิ อ่อนสอาด โทรศัพท์ ๐-๓๕๓๙-๑๕๕๕ มือถือ ๑๘-๑๘๓๕-๑๕๓๔

ตะกร้ากาหลง

การทำคะกร้าหวายของคำบลท่าดินแคงเกิดขึ้นครั้งแรก ปี ๒๕๑๒ โดยมี ขาวบ้านหมู่ ๘ บ้านท้ายบ้าน คำบลท่าดินแคง อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ได้ไปหัดทำตะกร้าหวายมาจาก ตำบลบ้านกระทุ่ม อำเภอ
เสนา แล้วกลับมาทำในหมู่บ้าน ซึ่งตอนนั้นทำกันไม่กึ่
หลังคาเรือน ต่อมาการทำตะกร้าหวาย เริ่มทำกันมาขึ้นหลาย
หมู่บ้านของตำบล ปี ๒๕๓๘ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ
มักไห่ ได้เข้ามาจัดตั้งกลุ่มให้กับชาวบ้าน โดยใช้ชื่อกลุ่ม
จักสานตะกร้าหวายตำบลท่าดินแดง โดยมี นางมาลี สุขสุทิน
เป็นประธาน

ปี ๒๕๔๑ ได้ขึ้นทะเบียนหนึ่งคำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของคำบล
และอำเภอผักไห่

บิ ๒๕๔๗ ได้ส่งผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายเข้าคัดสรร ระดับประเทศ ได้รับรางวัลระดับ ๒ ดาว

ปี ๒๕๔๙ ได้รับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) อนุญาตให้ใช้ เครื่องหมาย "มผช.๑๙/๒๕๔๖" ออกโดย สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ออกโดย สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และในปีนี้กลุ่มจักสานฯ ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับ ๒ คาว อีกครั้ง ต่อมานายธัชฤทธิ์ ปนารักษ์ พัฒนาการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้มาเยี่ยมชมผลิตภัณฑ์ ของกลุ่ม และให้คำแนะนำ โดยนำจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจาก หวายกาหลง แล้วตั้งชื่อผลิตภัณฑ์ให้ใหม่ว่า "ตะกร้ากาหลง" ตามชื่อ ของหวาย

ปี ๒๕๕๐ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้เข้ามาอบรมและจัดตั้งกลุ่ม อาชีพ นายบุญเลิศ สุขสุทิน เป็นประธานกลุ่ม ใช้ชื่อกลุ่มว่า "กลุ่มอาชีพ สหกรณ์จักสานคำบลท่าดินแคง" ผลิตภัณฑ์จากหวายหลายรูปแบบ เช่น ตะกร้าทำบุญ เชี่ยนหมาก ตะกร้าผ้า กระเป๋าเอกสาร ฯลฯ

สถานที่ผลิตและจำหน่าย ติดต่อ นายบุญเลิศ สุขสุทิน เลขที่ ๗๒/๑ หมู่ ๘ ตำบลท่าดินแดง อำเภอผักให่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โทรศัพท์ ๐๘-๕๔๒๔-๕๔๗๔

ศลาคลาคขะโค

คลาคเก่าแก่อายุกว่า ๑๐๐ ปี เริ่มจากเรือนแพค้าขายของชาวจินที่ตั้งอยู่ สองฝั่งคลอง ค่อมาได้สร้างเป็นคลาดไม้ริมน้ำ แล้วขยายขึ้นไปบนบกเรื่อย ๆ จำนวน เกือบร้อยคูหา เป็นเรือนแถวขนาดใหญ่หันหน้าเข้าหากัน ชุมชนลาดชะโดเดิม เรียกว่า

บ้านจักราชเป็นชุมชนที่เกิดขึ้นหลังจากพม่าปลั่นกรุงศรีอยุธยา
และถอนกำลังลงไปในปี พ.ศ.๒๓๑๐ บริเวณบ้านจักราช
มีคลองออกไปสู่แม่น้ำน้อย ในคลองเค็มไปด้วยปลาต่าง ๆ
โดยเฉพาะปลาชะโด อันเป็นที่มาของชื่อลาดชะโด

ในตลาดมีทั้งร้านถ่ายรูป ร้านดัดผม ร้านดัดเสื้อ ร้านขายของชำ ร้านยาไทย ของหมอจรัสที่โด่งดังมากเรื่องยารักษาใช้ทีบระคู รายชื่อยาสมุนไพรที่ยังดิดอยู่ข้างกระป๋อง มีนับร้อยชนิด เป็นบ้านเกิดศิลปิน นักร้อง นักแต่งเพลง ในยุคทศวรรษ ๑๔๙๗๐ ธิรศักดิ์ อัจจิมานนท์ ผู้ขับร้องเพลงกุหลาบแดง และลมลวงที่โด่งดัง พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน ลาดชะโดซึ่งเดิมเป็นบ้านเก่าของนายกเทศมนตรี จัดแสดงภาพถ่ายช้าวของเครื่องใช้ ในอดีด มีคู้แสดงปลาน้ำจืดหลายพันธุ์ ที่แน่ ๆ ต้องมีปลาชะโด โรงฉายหนังที่ยังคง สภาพแบบเดิมฉายให้ชมกันฟรี ๆ หนังเรื่องที่ยกกองมาถ่ายทำที่ลาดชะโด อาทิ บุญชู รักข้ามคลอง ดงตอกเหมย ความสุขของกะทิ เป็นดัน

ติดกับตลาดลาดชะโดจะเป็นโรงเรียนวัดลาดชะโด (ประกาศวิทยาการ) สร้างเมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๓ เป็นอาการเรียนไม้ใต้ถุนสูงรูปตัว E ที่ยาวที่สุดในประเทศไทย มีความยาว ถึง ๒๕๕ เมตร นอกจากนี้ยังมีบริการล่องเรือชมวิถีชีวิตสองฝั่งคลองลาดชะโด เช่น บ้านเรือนไทยริมน้ำ การยกยอ การทอดแห และในวันอาสาฬหบูชาของทุกปีลำกลอง แห่งนี้ จะเป็นสถานที่จัดงานแห่เทียนพรรษาทางน้ำ

ปฏิทินกิจกรรมศาสนา ศิลปร และวัฒนธรรม ประจำปี จังหวัดพระนกรศร้อยุธยก

เบอร์โทรศัพท์	o-mam-bateo	்- வர்கர் ' கீகள் நிற வக்கிக்
หน่ายงานที่รับผิดขอบ	จังหวัดพระบครศรีอยุธยา และหน่วยงานภาครัฐและ เอกซน	-สมาคมสถาบันศิลปะการ ค่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย -สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด พระนครศรีอยุธยา -การท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย
รายละเอียดกิจกรรม (ระบุความเป็นมา/ความสำคัญ และกิจกรรม)	เพื่อเป็นการเฉลิมอลอง ที่ คณะกรรมการมรดกโลกแห่งองค์การ สหประชาชาติได้ประกาศขึ้นพะเบียน อุพยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม ตั้งแต่ ปี ๒๕๓๔	ศิลปะป้องกันตัวของไทยถือเป็น มรดกที่สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาของ บรรพชนไทยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ต่างจากชนชาติอื่น ทั้งยังได้นำมาใช้ใน การปกปีกรักษาบ้านเมืองและกอบกู้ เอกราชในหลายยุคหลายสมัย เพื่อ อนุรักษ์ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว และเผยแพร์ไปสู่นานาชาติ
สถานที่จัดถืจกรรม	บริเวณอุทยาน ประวัติศาสตร์ พระบครศรีอยุธยา	-สนามก็หาจังหวัด พระบครศรีอยุธยา -วัดมหาธาตุ และวัดหลังคาขาว
ชื่องานประเพณี ที่จัดเป็นประจำทุกปี	งานยอยหยิ่งฟ้าอยุธยามรดกโลก และงานกาชาด	งานมหกรรมศิลปะการต่อผู้ป้องกัน ตัวแบบไทยและใหวัครูมายไทยโลก (งานวันนายชนมตัม)
รับงดิอน/ปั	ชองทุกปี	96 - 90

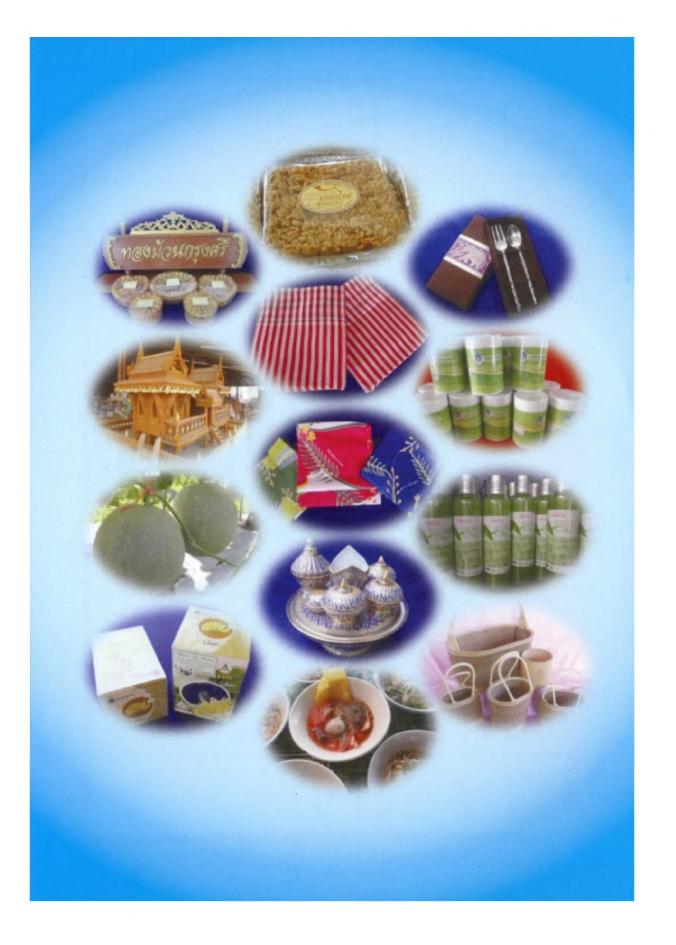
วันกลือนกั เวลาแสดง	ซื้องานประเพณี ศึจัดเกินประจำทกปี	สถานที่จัดกิจกรรม	รายละเชียดกิจกรรม (ระบุความเป็นมา/ความสำคัญ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เบอร์โทรตัพท์
			และกิจกรรม)		
981 - B@	ประเพณีแห่พงส์ธงแผ่นผ้าของ	วัตพองบ่อ	เป็นประเพณีที่ปฏิบัติในเทศกาล	ยาต.ขนอนหลวง	O-ยาณิตไข-ผิดผิบ
นอกชายา	ชาวรามัญมอญ	ดำบลบลขนควาง	สงกรานต์ สืบทอดกันมานต์ใบราณกาล		
		อำเภอบางปะอิน	โดยมีความเชื่อว่า ผลบุญที่ได้บูชาธง		
			นต่นผ้า ต่อไปในภายหน้าจะได้สมบัติ		
			และเกียรติยศ		
วันพฤหัสบดี	พิธีใหวัครูบูซาเตา	-หมู่ ๖ บ้านต้นไพธิ์	จัดเป็นประเพณีเพื่อระลักถึงครู	เทศบาลตำบลอรัญญิก	ಂಡ-ಅಣ್ಣರ್ಷ-ಅನನನ್
TING LI		-หมู่ ๗ บ้านใผ่หนอง	อาจารย์ เป็นสิริมงคลและเป็นการแสดง		் வட்கட் அடிக்
กลางเดือน ๖		ตำบลท่าช้าง	ความเคารพ ความกตัญญูและสร้าง		
การรมาณ		อำเภอนครหลาง	ความสำคัญให้กับ เตาเผา เครื่องมือ		
-กลเลาเกษย์			และอุปกรณ์ในการติมัต		
WO'BINTER!					
The set for	านแห่เหียนพรรษาทางน้ำ	คลองลาดขะโด	เป็นประเพณี ในช่วงเทศกาล	เทศบาลตำบลลาดขะโด	೦-ಇಷ್ಟೇ-೧೮೮೩
1997		ตำบลหนองน้ำใหญ่	เข้าพรรษา ที่ผสมผสานกิจกรรมทาง		
(วันอาสาหพบุชา)		ตำบลจักราช	ศาสนา เข้ากับวถีชีวิตตั้งเดิม ที่ต้อง		
		อ้าเภอผักให่	อาศัยแม่น้ำ ตำคลอง ได้อย่างงคงาม		

วันเดือน/ปี เวลาแสดง	ชื่องานประเพณี ที่จัดเป็นประจำทุกปี	สถานที่จัดกิจกรรม	รายละเจียดกิจกรรม (ระบุความเป็นมา/ความสำคัญ และกิจกรรม)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เบอร์โทรศัพท์
90 - 9st	งานศิลปาชีพบางใหรฯ	ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร	สมเด็จพระนางเจ้าสิริกต์	-ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร	ಂಕಾತ್ರಕ್ಕಾಲದಲ
BUNTAL		ตำบลซ้างใหญ่	พระบรมราชินีนาถ พรงสนพระราช	-ททท. สำนักงาน	o-matted toomlo
		อำเภอบางไทร	หฤทัยในงานนี้เมื่อพื้นบ้าน หรือ	พระนครศรีอยุธยา	o-males bowin
			ศิลปกรรมพื้นบ้านที่จัดทำขึ้นโดยใช้วัสดุ		
			ในท้องถิ่น พระองค์จึงทรงส่งเสริม		
			ผลงานที่ผลิตออกมา และจะทรงรับชื้อ		
			ไว้ตัวยพระราชหรัพย์ส่วนพระองค์		
			โดยในช่วงวันเฉลิมพระชนมพรรษา		
			ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริก์ตี ได้จัด		
			กิจกรรม ดังน์		
			 ออกร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรม 		
			- การประกาศงานทัดถกรรม		
			- การประกาศผลผลิตทางการเกษตร		
			- การจัดนิทรรศการจากหน่วยงานต่างๆ		
			- การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน		

วัน/เดือน/ปี เวลาแสดง	ชื่องานประเพณี ที่จัดเป็นประจำทุกปี	สถานที่จัดกิจกรรม	รายละเอียดกิจกรรม (ระบุความเป็นมา/ความสำคัญ และ กิจกรรม)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เบอร์โทรศัพท์
กันยายน	การแข่งขันเรือนานาซาติ และ	ณ แม่น้ำเจ้าพระยา	การแข่งขันเรือยาว มกตกทาง	-ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร	ဝ-ဆင့်ရာရာ-ဝဝင်က
	เรือยาวประเพณี ประเทศไทย	ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร	วัฒนธรรมแห่งสายน้ำที่สืบทอดมาตั้งแต่	-ททท. สำนักงาน	ರ-ಇಡೆಲಡ ಕುಂಡವಿ
			อดีตจนกลายเป็นประเพณี ซึ่งถือเป็น	พระนครศรีอยุธยา	०-काद्रीष्ट्र-५०लाम
			เอกลักษณ์ของชาวไทย โดยแสดงถึงวิถี		
			ชีวิตความสนุกสนานและความสามัคคี		
			ของคนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน		
			จึงจัดให้มีการแข่งเรือยาวภายใต้ชื่องาน		
			"สุดยอดเรือสยาม" เป็นการอนุรักษ์		
			และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมที่เป็น		
			เอกลักษณ์และมรดกของชาติ ทั้งเป็น		
			การยกระดับการแข่งเรือไปสู่ระดับ		
			นานาขาติ		

เบอร์โทรศัพท์	०-नार्षान-देव्हर्ष
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	องค์การบริหารส่วน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ร่วมกับ เทศบาลตำบลเจ้าเจ็ด
รายละเอียดกิจกรรม (ระบุความเป็นมา/ความสำคัญ และกิจกรรม)	เป็น ประเพณี และวัฒนธรรมวิถี ชีวิตของคนอยุธยาที่ผูกพันกับสายน้ำ จนทำให้เกิดกิจกรรมเกี่ยวกับสายน้ำ เช่น การละเล่นเพลงเรือ การแข่งขันเรือ ประเพณี ซึ่งมักจะจัดกันช่วงหลัง เทศกาลออกพรรษา พระพุทธเกสร ปั้นจาก "เกษร ดอกไม้ผสมกับรัก" หลวงพ่อบุญมีเป็น ผู้ปั้น จำนวน ๒ องค์ องค์ที่ประติษฐาน วัดเจ้าเจ็ดใน องค์น้องประติษฐาน วัดเจ้าเช็ดใน องค์น้องประติษฐาน จัดงานขึ้นเพื่อนำองค์ที่ไปเยี่ยมองค์น้อง ที่วัดกระโดงทอง โดยแห่งไปทางเรือ ในวันขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๑๒ ตั้งแต่ พระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จวัดเจ้าเจ็ดใน เมื่อน ๑๒ หลังจากนั้นทางวัดเจ้าเจ็ดใน เดือน ๑๒ หลังจากนั้นทางวัดเจ้าเจ็ดใน เดือน ๑๒ หลังจากนั้นทางวัดเจ้าเจ็ดใน
สถานที่จัดกิจกรรม	บริเวณสำน้ำ เจ้าพระยาหน้าวัด กษัตราธิราชวรวิหาร อ.พระนครศรีอยุธยา อำเภอเสนา
ชื่องานประเพณี ที่จัดเป็นประจำทุกปี	นข่งเรือยาวประเพณีขิงถ้วย พระราชทานสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาา ประเพณีแท่เรือพระ "หลวงพ่อพระพุทธเกษร"
วัน/เดือน/ปี เวลาแสดง	ระหว่างเดือน ตุลาคม- พฤศจิกายน วันชื้น ๙ คำ

ถนนสายเอเชีย คำบลคลองสวนพลู อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา